06/11/2026

Научна конференция „Вяра, църква, памет“ се проведе в Богословския факултет на Софийския университет

На 28 октомври 2026 г. в аулата на Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ се проведе национална научна конференция „Вяра, църква, памет“, по инициатива на Македонския научен институт и с организационната подкрепа на Богословския и Историческия факултет на университета.

Конференцията е посветена на 150 годишнината от кончината на един от видните духовници и радетели на българската възрожденска култура Партений Зографски, Поленински епископ и Нишавски митрополит.

Роден в Галичник, Западна Македония, Партений израства като един от най-високообразованите дейци на църковното движение през XIX в. с активно участие във формирането на новобългарското образование, език и духовен порядък.

В началото на деня отец Стефан Стайков отслужи панихида в параклиса на Богословския факултет в памет на Партений Зографски и на всички забравени дейци на църквата от онези епархии, които днес са извън пределите на Българската православна църква и на държавата.

Националната конференция бе открита с приветвия от заместник-председателя на Македонския научен институт доц. д-р Наум Кайчев и заместник-декана на Историческия факултет – доц. д-р Милена Петкова и с поздравително писмо от декана на Богословския факултет проф. д-р Ивайло Найденов, прочетено от проф. д-р Павел Павлов.

В конференцията взеха участие както учени, занимаващи се конкретно с биографията, идеите, приносите на Партений и паметта за него, така още изследователи на Българската екзархия и на отделни личности от бурната епоха на деветнадесетото столетие.

В изложенията на домакините от Богословския факултет акцентът бе поставен върху ролята на Партений за българското богословско образование /проф. д-р Павел Павлов/, за епископското служение във време на църковна еманципация /доц. д-р свещ. Стефан Стайков/, за приноса на духовника към църковно-националното движение като Поленински епископ /доц. д-р Иван Йовчев/, за борбата му срещу униатството /докт. Троян Маринов/ и ролята на мияците в Българското възраждане /ас. д-р Цветомир Пенков/. Приносите на Партений бяха коментирани още в докладите за неговите езикови възгледи /проф. д.н. Ангел Ангелов/, за дейността му като Нишавски митрополит /проф. д-р Надя Манолова-Николова/ и в публикациите, посветени на духовника от страниците на „Църковен вестник“ и сп. „Духовна култура“ /доц. д-р Живко Лефтеров/. Широко обявената тема на конференцията позволи да се предложат изследвания върху промените на екзархийската организация в Македония през годините на „хюриета“ /доц. д-р Росица Лельова/, за един интересен документ на Българската екзархия, съхраняван в Историческия музей на гр. Баку, Азербайджан /проф. д-р Георги Н. Николов/, за колебанията между католицизма и Екзархията на епископ Лазар Младенов /проф. д.н. Рая Заимова/ и за образователното формиране на първия ректор на богословското училище в манастира „Св. Св. Петър и Павел“ край Лясковец – Недю Жеков. С не по-малък интерес бе изслушан докладът, посветен на безценните фотоматериали в архива на Асен Василиев от района на Пиротско /доц. д-р Светозар Ангелов, гл. ас. д-р Мария Полимирова/.

Националната конференция бе закрита от проф. д-р Павел Павлов с пожеланието за повече научни срещи на теми за забравените дела и личности от нашата културно-духовна история, с цел съхраняване на паметта за тях към бъдните поколения.

Текст: проф. д-р Надя Манолова-Николова

dobrotoliubie.com